

## **НАБУТТЯ ПРАКТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І АУДИТ»: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ**

Ринкова економіка все більше викликає необхідність підготовки професійно компетентних фахівців. Професійна компетентність визначається рівнем освіти, індивідуальними здібностями

and similar papers at [core.ac.uk](http://core.ac.uk)

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

компетентності фахівця створюється у процесі здобуття вищої освіти. Формування професійних компетенцій бакалаврів і магістрів спеціальності «Облік і аудит» має відповідати поточним і майбутнім потребам клієнтів (роботодавців) бухгалтерів та аудиторів. Слід розрізняти професійні здібності, під якими розуміють «професійні знання; професійні навички; та професійні цінності, етику та ставлення, необхідні для підтвердження компетентності» та компетентність — «здатність виконувати професійну роль відповідно до визначеного стандарту з урахуванням реального робочого середовища» [1, с. 10]. Тобто компетентність розуміють як демонстрування фахівцем фактичних дій для виконання тих чи тих практичних завдань на основі набутих знань і ці дії можуть стосуватись стандартів практики (наприклад виконання певних облікових чи аудиторських процедур) і стандартів поведінки (етичної, професійної та ін.).

До основних практичних компетенцій фахівців за спеціальністю «Облік і аудит» слід віднести: формування облікової інформації та звітності господарюючих суб'єктів, оцінка їх фінансово-майнового стану та ефективності діяльності, виявлення резервів та можливих втрат, дотримання чинного законодавства у сфері обліково-контрольної діяльності, виявлення недостовірної інформації у бухгалтерських записах, розробка внутрішніх бюджетів підприємств і контроль їх дотримання, надання керівництву необхідних даних для прийняття управлінських рішень, виконання контрольних процедур у процесі здійснення зовнішнього та внутрішнього аудиту та підготовка аудиторського звіту, володіння основами наукових досліджень та викладання дисциплін професійного спрямування, дотримання етичних і професійних норм. Отже, компетенції визначаються класами професійних завдань,

серед яких можна виділити: облікові, контрольні, аналітичні, організаційні, етичні, педагогічні та науково-дослідні.

Зазначимо чинники, під впливом яких у бухгалтерів та аудиторів формуються практичні компетенції, та визначимо необхідні першочергові заходи для удосконалення останніх:

1. Зміст навчання — до навчального плану включити дисципліни «Професійні цінності та етика бухгалтерів і аудиторів», «Шахрайство у фінансовій звітності: виявлення та попередження»; розробити тематику курсових робіт, спрямовану на практичне, а не теоретичне, вирішення поставлених завдань; за результатами переддипломної практики складати звіт, який би містив крім традиційних розділів, аналітичний висновок щодо ефективності діяльності підприємства та рекомендації по удосконаленню його роботи на перспективу; запровадження наскрізних навчальних практикумів.

2. Технології навчання — практичний досвід студента повинен формуватись у процесі застосування активних методів навчання (вирішення практичних ситуацій, кейсів, ділових ігор, тренінгів); лекції повинні носити дискусійний характер, за умови попередньої підготовки студента за темою лекції; розробка навчальних версій прикладних програмних продуктів для використання на домашніх комп'ютерах студентів.

3. Індивідуальні здібності та бажання студента навчатись — створення умов для мотивації студентів до навчання, удосконалення методів оцінювання їх знань, посилення ролі індивідуальної та самостійної роботи.

4. Рівень педагогічної майстерності викладача — проведення майстер-класів для викладачів, відкритих лекцій, кафедральних науково-методичних семінарів, постійне підвищення кваліфікації.

5. Матеріально-технічна база навчального процесу — потребує суттєвого посилення; забезпечити придбання необхідного обладнання для аудиторій, стимулювання якісної роботи викладачів, що використовують інноваційні підходи у навчанні.

6. Запити і потреби роботодавців — постійна співпраця з роботодавцями, врахування їх потреб при формуванні переліку та змісту навчальних дисциплін, залучення практиків до навчального процесу (проведення тематичних лекцій і практичних занять).

7. Законодавче регулювання — прийняття нової редакції Закону України «Про освіту», чітке унормування термінів навчання бакалаврів та магістрів відповідно до кращого світового досвіду, розробка нових навчальних планів.

## *Література*

1. Міжнародні Стандарти Освіти для професійних бухгалтерів / Переклад з англ. за ред. Н. Непийводи. / К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2004. — 78 с.

*Примаченко О. Л.*, канд. екон. наук, доц.  
кафедри обліку підприємницької діяльності

### **ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ»**

Проблема якості підготовки фахівців є домінуючою за будь-якої системи освіти. Аналіз основних проблем, які впливають на якість підготовки фахівців показує, що однією з основних постає проблема організації навчальної діяльності, адекватної сучасним вимогам щодо рівня підготовки професіоналів. Адже знання, вміння і навички, яких набули випускники, є підґрунтям для оцінки якості освіти та підвищення їхньої конкурентоспроможності на національному та європейському ринку праці.

Система підготовки фахівців з обліку і аудиту має бути спрямована на розвиток у студентів творчого мислення і вмінь вирішувати проблеми, на підготовку їх до зустрічі з ринком праці.

У зв'язку з цим організація навчального процесу в економічних вищих навчальних вимагає розробки і застосування навчальних технологій, які б не тільки забезпечували високий рівень засвоєння теоретичних положень з відповідних дисциплін, але й формували у студентів комплекс умінь, навичок та елементів досвіду в рамках майбутньої професійної діяльності.

Всім зрозуміло, що технологія викладання дисциплін магістерського рівня суттєво відрізняється від викладання дисциплін на бакалаврському рівні. Основна відмінність полягає у тому, що студент-магістрант уже володіє певними знаннями та навичками, здобутими на бакалаврському рівні. Іншими відмінностями технології навчання є зменшення частки аудиторних занять, збільшення частки самостійної роботи протягом семестру, практична спрямованість завдань, що виконують студенти під час вивчення дисциплін.

У зв'язку з цим при викладанні дисциплін студентам 5-го курсу суттєво змінюється направленість дій викладача: перехід від навчання конкретному предмету до навчання технології вивчення